

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
фінансів
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО
Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**
Спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **«Фінанси і кредит»**

Статус дисципліни **обов'язкова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробник:
к.е.н., доцент

Сергій ЮШКО

Завідувач кафедри
фінансів

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Гарант програми

Ольга ПОЛТІНІНА

Харків
2023

ВСТУП

В управлінні економікою як окремого економічного суб'єкта, так і країни в цілому, важливу роль відіграє фінансовий контроль. Отримання статусу країни з ринковою економікою, приєднання України до Світової організації торгівлі, обрання євроінтеграційного вектору руху не лише не применшують роль фінансового контролю, а й висувають нові вимоги до якості та умов його проведення. Належна організація та постановка фінансового контролю створюють передумови для дотримання законності та фінансової дисципліни, запобігання фінансовим правопорушенням під час мобілізації, розподілу та використання централізованих та децентралізованих фондів грошових коштів, є запорукою збереження та примноження активів держави та суб'єктів господарювання, забезпечення їх ефективного використання. У зв'язку із цим питання ґрунтовного якісного опанування здобувачами навчальної дисципліни "Фінансовий контроль" набуває особливої актуальності.

Метою навчальної дисципліни "Фінансовий контроль" є надання здобувачам вищої освіти знань з теорії і практики здійснення фінансового контролю, опанування способами та прийомами реалізації контрольних процедур та виконання контрольних функцій, застосування заходів впливу за порушення норм законодавства у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Завданнями навчальної дисципліни є вивчення сутності, завдань і принципів фінансового контролю, завдань і повноважень органів державного фінансового контролю, особливостей здійснення бюджетного, податкового та митного контролю, фінансового контролю на підприємствах та в бюджетних установах, аудиту фінансової звітності та контролю у фінансових установах, здійснення повноважень іншими державними та недержавними органами у сфері фінансового контролю.

Предметом навчальної дисципліни є принципи організації фінансового контролю та основні аспекти методики проведення контрольних дій стосовно різних об'єктів і суб'єктів фінансового контролю на різних рівнях управління фінансами.

Об'єктом навчальної дисципліни є контрольна діяльність уповноважених органів та осіб на макро- та макрорівнях.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна, визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
1	2
ПР04	СК08
ПР06	ЗК09
ПР07	ЗК09
ПР09	СК08

1	2
ПР11	ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК09, ЗК13, СК03, СК05
ПР21	СК03
ПР23	ЗК09
ПР24	ЗК08
ПР25	СК12

де ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПР24. Вміти застосовувати на практиці аналітичне забезпечення фінансування та кредитування бізнесу різних форм організації.

ПР25. Здатність до використання цифрових фінансових інструментів підтримки ухвалення рішень в сфері фінансового забезпечення та кредитування бізнесу різних форм організації.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК12. Здатність до формування системи фінансово-аналітичного забезпечення залучення та використання фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, фінансово-кредитних установ та організацій.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, завдання і принципи фінансового контролю

1.1. Сутність і завдання фінансового контролю.

Сутність контролю. Поняття фінансового контролю та його особливості. Цілі та завдання фінансового контролю.

1.2. Об'єкти та суб'єкти фінансового контролю. Принципи фінансового контролю.

Поняття об'єктів фінансового контролю. Точки зору науковців щодо визначення об'єктів фінансового контролю. Поняття суб'єктів фінансового контролю. Тлумачення суб'єктів фінансового контролю чинним законодавством та науковцями. Принципи фінансового контролю.

1.3. Види фінансового контролю.

Критерії класифікації фінансового контролю. Види фінансового контролю за часом проведення, плановістю, періодичністю проведення, формою проведення, суб'єктом контролю, сферою фінансової діяльності, джерелами інформації.

1.4. Методичні прийоми і форми здійснення фінансового контролю.

Методичні прийоми фінансового контролю. Методичні прийоми фактичного контролю: інвентаризація, контрольні заміри, спостереження (обстеження), експертно-лабораторний аналіз, контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво. Методичні прийоми документального контролю: нормативно-правова перевірка, формальна, арифметична, експертна, зустрічна та логічна перевірка документів, контрольні порівняння на збалансованість окремих показників. Форми здійснення фінансового контролю: ревізії, аудит, тематичні та камеральні перевірки, фінансові експертизи, службове розслідування, слідство.

Тема 2. Органи державного фінансового контролю та їх характеристика

2.1. Органи державного фінансового контролю загальної компетенції.

Загальна характеристика, завдання і повноваження органів державного фінансового контролю загальної компетенції. Повноваження Верховної Ради України, пов'язані зі здійсненням фінансового контролю. Комітети Верховної Ради України, що беруть участь у здійсненні фінансового контролю. Контрольні фінансові повноваження Президента України та Кабінету Міністрів України.

2.2. Органи державного фінансового контролю спеціальної компетенції.

Загальна характеристика, завдання і повноваження органів державного фінансового контролю спеціальної компетенції: Міністерства фінансів України, Рахункової палати, Державної податкової служби України, Державної митної служби України, Державної казначейської служби України, Державної аудиторської служби України.

2.3. Інші органи державного фінансового контролю.

Перелік і загальна характеристика інших органів державного фінансового контролю: Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та

фондового ринку України, Державної служби фінансового моніторингу України, Фонду державного майна України, Антимонопольного комітету України.

Тема 3. Фінансовий контроль у бюджетному процесі

3.1. Роль і місце фінансового контролю у бюджетному процесі.

Сутність фінансового контролю у бюджетному процесі. Види ревізійної та аналітичної діяльності у бюджетному процесі. Завдання бюджетного контролю. Види, форми і методи бюджетного контролю.

3.2. Органи бюджетного контролю.

Склад органів бюджетного контролю на загальнодержавному та місцевому рівнях. Повноваження органів бюджетного контролю. Контроль в системі Державної казначейської служби України. Контроль ефективності використання коштів державного бюджету Рахунковою палатою.

3.3. Контроль за використанням коштів Державного та місцевих бюджетів.

Завдання і напрями контрольно-ревізійної роботи з бюджету. Мета, планування та підготовка до перевірки. Порядок проведення ревізій фінансових органів щодо складання і виконання бюджету. Контроль за формуванням та використанням коштів бюджету. Оформлення та реалізація матеріалів перевірки.

3.4. Порушення бюджетного законодавства та заходи впливу за вчинені бюджетні правопорушення.

Види порушень бюджетного законодавства. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства. Цивільна, дисциплінарна, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення бюджетного законодавства.

Тема 4. Податковий контроль

4.1. Сутність, мета і завдання податкового контролю.

Поняття податкового контролю. Повноваження органів влади на здійснення податкового контролю. Мета і основні завдання здійснення податкового контролю.

4.2. Способи здійснення податкового контролю.

Ведення обліку платників податків. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Податкові перевірки та звірки. Моніторинг контрольованих операцій.

4.3. Податкові перевірки.

Види податкових перевірок. Особливості проведення окремих видів перевірок. Оформлення результатів податкових перевірок.

4.4 Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Види відповідальності за порушення законів з питань оподаткування. Загальні умови притягнення до фінансової, адміністративної та кримінальної відповідальності. Оскарження рішень органів Державної податкової служби.

Тема 5. Митний контроль

5.1. Поняття та загальні принципи здійснення митного контролю.

Законодавство України з питань митної справи. Митна політика та митна справа. Митні режими. Сутність та призначення митного контролю.

5.2. Організація та порядок здійснення митного контролю.

Митні формальності. Митне оформлення. Декларування. Митні процедури. Митні перевірки. Контроль митних органів за сплатою митних платежів. Контроль митних органів за окремими видами діяльності підприємств.

5.3. Митні експертизи та особливі процедури митного контролю.

Взяття проб (зразків) товарів. Операції із взятими пробами (зразками) товарів. Особливі процедури митного контролю: звільнення від окремих форм митного контролю, звільнення від митного огляду, здійснення митного контролю деяких видів товарів у першочерговому порядку.

5.4. Відповідальність за порушення митних правил.

Види порушень митних правил. Відповідальність за вчинені порушення. Проведення у справах про порушення митних правил. Оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів, їх посадових осіб і порядок розгляду звернень митними органами.

Тема 6. Фінансовий контроль на підприємствах

6.1. Сутність і призначення фінансового контролю на підприємствах.

Сутність внутрішнього фінансового контролю на підприємстві. Функції внутрішнього фінансового контролю. Мета і завдання фінансового контролю. Форми фінансового контролю.

6.2. Організація внутрішнього фінансового контролю на підприємствах.

Базові засади організації внутрішнього фінансового контролю на підприємстві. Особи, відповідальні за здійснення фінансового контролю на підприємстві. Підзвітність контролерів власникам та адміністрації підприємства.

6.3. Напрями та об'єкти внутрішнього фінансового контролю на підприємствах.

Порядок та особливості контролю за рухом коштів. Контроль за станом та рухом необоротних активів, запасів матеріалів і готової продукції, товарів. Контроль за здійсненням інвестицій. Контроль у виробництві. Порядок контролю стану дебіторської і кредиторської заборгованості, у т.ч. за розрахунками з бюджетом і цільовими фондами. Контроль стану розрахунків за отриманими кредитами. Контроль формування і використання прибутку підприємства.

Тема 7. Аудит фінансової звітності

7.1. Сутність, мета та процедури аудиту фінансової звітності.

Сутність аудиту фінансової звітності. Мета аудиту окремих компонент фінансової звітності. Процедури аудиту окремих компонент фінансової звітності.

7.2. Обов'язковий та добровільний аудит фінансової звітності.

Перелік підприємств, для яких аудит фінансової звітності є обов'язковим. Терміни проведення аудиту. Відповідальність за неоприлюднення аудиторського висновку. Податкові ризики непроведення обов'язкового аудиту.

7.3. Організація аудиту фінансової звітності.

Загальні принципи аудиту фінансової звітності. Організація і методика аудиту фінансової звітності. Особливості аудиту окремих форм звітності. Відповідальність аудитора за фінансову звітність.

7.4. Аудиторський висновок.

Види аудиторських висновків. Вимоги до змісту аудиторських висновків.

Тема 8. Фінансовий контроль в бюджетних установах

8.1. Організація проведення контролю в бюджетних установах.

Бюджетна установа як основний суб'єкт господарювання в бюджетній сфері. Контроль у бюджетній установі: поняття, завдання та принципи. Мета перевірки бухгалтерського обліку і фінансової звітності у бюджетних установах. Методи контролю в бюджетних установах. Об'єкти, що підлягають перевірці. Процедура проведення перевірки.

8.2. Дослідження діяльності бюджетної установи.

Перевірка кошторисів та планів асигнувань як найважливіших документів бюджетної установи. Ревізія касових та банківських операцій. Ревізія оплати праці. Ревізія розрахунків бюджетної установи з бюджетом та державними цільовими фондами за податками та платежами. Перевірка розрахунків бюджетної установи з дебіторами та кредиторами. Ревізія основних засобів та інших необоротних активів бюджетної установи. Ревізія запасів бюджетної установи. Перевірка та моніторинг закупівель. Перевірка фінансової звітності установи.

8.3. Узагальнення результатів ревізії бюджетної установи

Документування контрольних заходів та їх результатів. Вимоги до оформлення результатів ревізії. Форми реалізації результатів ревізії та контроль їх виконання.

8.4. Санкції та відповідальність за бюджетні правопорушення.

Порядок застосуванням фінансових санкцій за допущені посадовими особами бюджетні правопорушення. Відповідальність за допущені посадовими особами фінансові порушення.

Тема 9. Фінансовий контроль у фінансових установах

9.1. Фінансові установи та їх класифікація.

Види фінансових установ, законодавчі засади їх діяльності. Особливості діяльності банківських та небанківських фінансових установ, небанківських фінансових посередників.

9.2. Особливості контролю діяльності фінансових установ.

Сутність контролю фінансових установ. Перелік та повноваження органів, що здійснюють контроль за діяльністю фінансових установ. Особливості здійснення контролю за діяльністю фінансових установ. Внутрішній та зовнішній аудит у фінансових установах.

9.3. Заходи впливу та відповідальність за порушення вимог законодавства в діяльності фінансових установ.

Фінансові порушення в діяльності окремих фінансових установ. Відповідальність за виявлення порушення. Оскарження дій чи бездіяльності органів контролю та їхніх посадових осіб.

Тема 10. Діяльність інших державних і недержавних органів у сфері фінансового контролю

10.1. Контроль у сфері соціального страхування та пенсійного забезпечення.

Порядок формування та використання коштів державних цільових фондів соціального страхування та пенсійного забезпечення. Основні напрями контролю за формуванням та використанням коштів державних цільових фондів соціального страхування та пенсійного забезпечення.

10.2. Контрольна діяльність Антимонопольного комітету України.

Базові засади діяльності Антимонопольного комітету України. Контрольні заходи Антимонопольного комітету України.

10.3. Контрольні функції Фонду державного майна України.

Базові засади діяльності Фонду державного майна України. Контрольні заходи і контрольні фінансові повноваження Фонду державного майна України.

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань

Назва теми та/або завдання	Зміст
1	2
Тема 1. Завдання 1.	1. Класифікація видів фінансового контролю. 2. Принципи фінансового контролю
Тема 2. Завдання 2.	1. Контрольні повноваження органів державного фінансового контролю спеціальної компетенції
Тема 2. Лабораторна робота 1.	1. Результати контрольної діяльності органів державного фінансового контролю
Тема 3. Завдання 3.	1. Контроль за формуванням показників доходів бюджету 2. Контроль за видатками бюджету. 3. Контроль показників дефіциту (профіциту) та фінансування бюджету. 4. Контроль міжбюджетних трансфертів
Тема 4. Завдання 4.	1. Контроль нарахування та сплати загальнодержавних податків і зборів. 2. Контроль нарахування та сплати місцевих податків і зборів
Тема 5. Завдання 5.	1. Постанова на облік у митних органах (акредитація). 2. Контроль митних платежів. 3. Визначення митної вартості товару
Тема 6. Завдання 6.	1. Контроль за дотриманням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. 2. Контроль операцій з оборотними та необоротними активами. 3. Контроль операцій за зобов'язаннями підприємств
Тема 7. Завдання 7.	1. Склад фінансової звітності суб'єктів господарювання та основні вимоги щодо її формування

1	2
Тема 7. Лабораторна робота 2.	1. Аналіз та контроль фінансової звітності суб'єктів господарювання
Тема 8. Завдання 8.	1. Контроль за формуванням показників балансу бюджетної установи. 2. Контроль доходів та витрат бюджетної установи
Тема 8. Лабораторна робота 3.	1. Аналіз та контроль фінансових документів та форм бюджетної звітності бюджетних установ
Тема 9. Завдання 9.	1. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг. 2. Контроль за дотриманням банками економічних нормативів
Тема 10. Завдання 10.	1. Контроль нарахування допомоги з тимчасової непрацездатності. 2. Контроль за дотриманням законодавства про працю
Тема 10. Лабораторна робота 4.	1. Закріплення практичних навичок здійснення фінансового контролю

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та/або завдання	Зміст
1	2
Тема 1. Завдання 1.	Тестування. Підготовка до практичного заняття
Тема 2. Завдання 2.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Поглиблене вивчення матеріалу: 1. Повноваження органів місцевого самоврядування у здійсненні фінансового контролю
Тема 3. Завдання 3.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Вивчення нового матеріалу: 1. Питання, що включають до програми перевірки місцевих бюджетів. 2. Нормативні документи, що регулюють настання цивільної, дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення бюджетного законодавства
Тема 4. Завдання 4.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1. Порядок проведення камеральних перевірок. 2. Порядок проведення документальних перевірок. 3. Порядок проведення фактичних перевірок
Тема 5. Завдання 5.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1. Принципи здійснення митної справи. 2. Митне оформлення

1	2
Тема 6. Завдання 6.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Поглиблене вивчення матеріалу: 1. Положення про порядок ведення касових операцій. 2. Чинні правила нарахування та оплати відпусток
Тема 7. Завдання 7.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1. Аудиторський ризик. 2. Міжнародні стандарти аудиту
Тема 8. Завдання 8.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Вивчення нового матеріалу: 1. Приблизна програма ревізії фінансово-господарської діяльності бюджетної установи. Огляд теоретичного матеріалу за питанням: 1. Термінологія національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі
Тема 9. Завдання 9.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1. Договір про надання фінансової послуги. 2. Сутність, призначення та особливості пруденційного нагляду
Тема 10. Завдання 10.	Тестування. Підготовка до практичного заняття. Поглиблене вивчення матеріалу: 1. Особливості фінансування видатків на оборону обраними країнами світу

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських), лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекції (Теми 1, 3, 10), проблемні лекції (Теми 4, 7), лекція-провокація (Тема 2), бесіда (Теми 6, 8); лекція-діалог (Тема 9).

Наочні (демонстрація (Тема 5).

Практичні (практична робота (Теми 1-10), ділова гра (Теми: 6, 8), есе (Тема: 1), мозкові атаки (Тема: 7), робота в малих групах (Теми: 2, 9, 10), лабораторні роботи (Теми: 2, 7, 8, 10).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль, який проводиться у формі семестрового екзамену (іспиту). Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: письмова контрольна робота (10 балів), експрес-опитування (10 балів), презентації (20 балів), колоквиум (20 балів).

Семестровий контроль: екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма "Фінанси і кредит"
Навчальна дисципліна "Фінансовий контроль"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ

Стереотипне завдання 1 (максимальна оцінка за завдання 6 балів).

Балансова вартість активів ТОВ «Лебідка» станом на 31.12.2022 р. та 31.12.2023 р. становить відповідно (тис. грн) 14 260,3 та 12 317,8. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2022 та 2023 рр. становить відповідно (тис. грн) 18 490 та 24 630. Середня кількість, зайнятих у товаристві працівників за 2022 р. склала 10 осіб, за 2023 р. – 12 осіб. За якою формою підприємство має подати фінансову звітність за підсумками 2023 р? Висновок обґрунтуйте.

Стереотипне завдання 2 (максимальна оцінка за завдання 6 балів).

У ході камеральної податкової перевірки Вами, як податковим інспектором податкової служби, було виявлено, що податкова декларація з податку на додану вартість ТОВ «Козак» за липень 2023 р. була подана 22 серпня, а сума податку за декларацією (18 000 грн) сплачена 30 серпня. Чи мають місце порушення суб'єктом господарювання термінів подання звітності та сплати податку? Назвіть граничні терміни подання податкової декларації та сплати податку до

бюджету у даній ситуації. За наявності порушень з боку платника податку визначте фінансові санкції, які будуть до нього застосовані.

Діагностичне завдання 3 (максимальна оцінка за завдання 8 балів).

Працівникові підприємства, що хворів з 7 по 14 грудня 2023 р., було нараховано 3 936 грн допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, у т.ч. 1 476 грн – коштом Пенсійного фонду. Визначте коректність проведених розрахунків, урахуваючи, що середньоденний дохід працівника, який береться до уваги при визначенні суми допомоги, становить 820 грн, а страховий стаж працівника – 6 років 2 місяці. Зробіть висновки.

Діагностичне завдання 4 (максимальна оцінка за завдання 8 балів).

У ході контрольної вибіркової перевірки було з'ясовано, що сума реверсної дотації, визначеної фахівцем Міністерства фінансів для бюджету територіальної громади, склала 847,8 млн грн. Обґрунтуйте коректність обчисленої величини, якщо:

кількість населення громади 930,8 тис. осіб;

надходження податку на доходи фізичних осіб 5 840,4 млн грн;

кількість населення України, взята для розрахунків, 34,5 млн осіб;

очікувані загальні надходження податку на доходи фізичних осіб до бюджетів територіальних громад 170 698,9 млн грн.

Зробіть висновки

Евристичне завдання 5 (максимальна оцінка за завдання 12 балів).

У ході податкової перевірки було з'ясовано, що протягом звітного місяця на підприємстві, що здійснює діяльність на загальній системі оподаткування, є платником ПДВ, мали місце такі операції:

1) отримані аванси від покупців та замовників за продукцію та товари, які плануються до відвантаження підприємством у наступному звітному періоді, в сумі 48 тис. грн. (у т.ч. ПДВ за ставкою 20 %);

2) реалізована готова продукція на суму 36 тис. грн. (у т.ч. ПДВ за ставкою 20 %). Розрахунки не проведені;

3) підприємство отримало від постачальників-неплатників ПДВ, які зареєстровані як платники єдиного податку у складі 3 групи платників єдиного податку, матеріальні цінності для використання у господарській діяльності, на суму 10 тис. грн;

4) підприємство отримало від постачальників-платників ПДВ матеріальні цінності на суму 9 тис. грн (у т.ч. ПДВ за ставкою 20 %). Розрахунки проведені;

5) сплачено банкові 1,6 тис. грн. за розрахунково-касове обслуговування.

Зазначена у податковій декларації сума податку на додану вартість склала 10,5 тис грн. Сума чистого доходу підприємства, зазначена в інформаційній довідці про фінансові результати, підготовленої для керівника юридичної особи, склала 70,0 тис. грн.

Визначте, чи коректними є представлені в інформаційній довідці та податковій декларації підприємства з ПДВ суми чистого доходу та податку на додану вартість. За наявності помилок, обчисліть та наведіть правильні значення названих показників. Зробіть висновки.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів. Протокол № від " ___ " _____ 20___ р.

Завідувач кафедри фінансів _____ Ірина ЖУРАВЛЬОВА
Екзаменатор _____ Сергій ЮШКО

Критерії оцінювання екзаменаційного білету подано у табл. 4.

Критерії оцінювання екзаменаційного білету

Бал	Критерії оцінювання
1	2
Критерії оцінювання завдання 1	
1,0	За правильне подання критеріїв, відповідно до яких визначають форму фінансового звіту для суб'єкта господарювання
1,5	Надання правильного висновку щодо належності суб'єкта господарювання до відповідної групи у 2022 р., орієнтуючись на кожний з критеріїв (3 критерії ×0,5 бали)
0,5	Правильне визначення належності суб'єкта господарювання до відповідної групи у 2022 р.
1,5	Надання правильного висновку щодо належності суб'єкта господарювання до відповідної групи у 2023 р., орієнтуючись на кожний з критеріїв (3 критерії ×0,5 бали)
0,5	Правильне визначення належності суб'єкта господарювання до відповідної групи у 2022 р.
1,0	За правильне визначення форми, за якою суб'єкт господарювання має подати фінансову звітність за підсумками 2023 р.
6,0	Правильно виконані усі дії (загальна максимальна кількість балів за завдання 1)
Критерії оцінювання завдання 2	
1	За формулювання правильного висновку щодо наявності (відсутності) порушень з боку платника податку відносно терміну подання податкової декларації
1	За формулювання правильного висновку щодо наявності (відсутності) порушень з боку платника податку відносно терміну перерахування суми податку до бюджету
1	За правильно названі граничні терміни подання податкової декларації та сплати податку до бюджету
2	За правильно визначені суми фінансових санкцій за порушення податкового законодавства
1	За подані обґрунтовані висновки
6,0	Правильно виконані усі дії (загальна максимальна кількість балів за завдання 2)
Критерії оцінювання завдання 3	
1,0	За правильне визначення % від середньоденного доходу працівника, виходячи з його страхового стажу, що слід застосувати у розрахунках суми допомоги
1,0	За правильне визначення загальної кількості днів з тимчасової непрацездатності, які підлягають оплаті
1,0	За правильне визначення загальної кількості днів з тимчасової непрацездатності, які підлягають оплаті коштом Пенсійного фонду
2,0	За правильне визначення загальної суми допомоги з тимчасової непрацездатності
2,0	За правильне визначення суми допомоги з тимчасової непрацездатності, що фінансується коштом Пенсійного фонду
1,0	За подані обґрунтовані висновки
8,0	Правильно виконані усі дії (загальна максимальна кількість балів за завдання 3)
Критерії оцінювання завдання 4	
2,0	Правильно визначений індекс податкоспроможності
0,5	Правильно визначений вид дотації
2,0	Правильно визначений обсяг надходжень, що забезпечує нормативне значення індексу податкоспроможності
1,0	Правильно визначена різниця між обсягом надходжень, які забезпечує нормативне значення індексу податкоспроможності, і фактичною величиною надходжень за податком

1	2
1,0	Правильно визначена сума дотації на душу населення
0,5	Правильно визначена загальна величина дотації
1,0	За подані обґрунтовані висновки
8,0	Правильно виконані усі дії (загальна максимальна кількість балів за завдання 4)
Критерії оцінювання завдання 5	
3	Правильно визначено суму податкових зобов'язань підприємства з ПДВ
3	Правильно визначено суму податкового кредиту підприємства з ПДВ
2	Правильно визначено суму ПДВ, належну до сплати до бюджету
2	Правильно визначено суму чистого доходу підприємства
2	За подані обґрунтовані висновки
12,0	Правильно виконані всі дії (загальна максимальна кількість балів за завдання 5)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В. І. / Брадул О. М., Шепелюк В. А, Ільїна С. Б., Юнацький М. О., Хорошенюк А. П., Брадул Т. В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://lira-k.com.ua/preview/12559.pdf>.

2. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

3. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс] : навчальний посібник у схемах і таблицях / Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 275 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21860>

4. Митний кодекс України : Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

5. Податковий кодекс України : Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

6. Сідор М. І. Фінансовий контроль : навчальний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / М. І. Сідор. – Одеса, 2019. – 145 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12473>.

Додаткова

7. Лядова Ю. О. Внутрішній аудит і внутрішній контроль в системі державного фінансового контролю: теоретичний аспект / Ю. О. Лядова // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія і практика : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 3-4 бер. 2020 р., м. Харків. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – С. 405–407. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23516>

8. Олейнікова Л. Г. Запровадження інструментів податкового контролю з метою виявлення та припинення корупційних порушень у податкових органах України / Л. Г. Олейнікова // Фінанси України. – 2020. – № 11. – С. 94 – 113.

9. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України № 2258-VIII від 21 грудня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

11. Юшко С. В. Досвід децентралізації європейських країн для України в цифрах / С.В. Юшко, І.І. Алексеєнко, О. Є. Криворучко // Економіка та суспільство. – 2021. – № 34. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1045/1002>

12. Юшко С. В. Показники виконання бюджету: теоретичні і практичні аспекти / С. В. Юшко // Фінанси України. – 2021. – № 1. – С. 46 – 63. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2021_1_4

13. Юшко С.В. Роль податкових надходжень у формуванні доходів бюджету / С. В. Юшко // Світ фінансів. – 2019. – № 3. – С. 139 – 149. – Режим доступу: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1251/1254>

Інформаційні ресурси

14. Навчальні матеріали за навчальною дисципліною "Фінансовий контроль" на сайті персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8031>

15. Дані офіційного веб-сайта Державної аудиторської служби України. – Режим доступу : <https://dasu.gov.ua/>

16. Дані офіційного веб-сайта Державної казначейської служби України. – Режим доступу : <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>

17. Дані офіційного веб-сайта Державної митної служби України. – Режим доступу : <https://customs.gov.ua/>

18. Дані офіційного веб-сайта Державної податкової служби України. – Режим доступу : <https://tax.gov.ua/>

19. Дані офіційного веб-сайта Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>

20. Дані офіційного веб-сайта Рахункової палати. – Режим доступу : <https://rp.gov.ua/home/>